

Demokrati
rättvisa
medkänsla
kunskap &
kultur

1/5

KF 17 juni 2024, ärende 4

LIVBOJEN VAXHOLMSDEMOKRATERNAS mål och budget

För mer demokrati, rättvisa, medkänsla, kunskap & kultur

Här är LVD:s tio yrkanden (och fyra andra förslag) som skulle göra Vaxholm bättre.

1. MEDBORGARNA I VAXHOLM BEHÖVER MER DEMOKRATI

- Yrkande 1: **Inför öppna nämndmöten**

kostar ingenting att genomföra, eftersom det redan nu finns teknik som gör det möjligt att omgående låta medborgare vara med på länk och lyssna på hur det går till i politiken: *Hur går snacket i nämnden om min balkong, mitt bygglov – eller grannens?* En sådan reform skulle dessutom göra verklighet av flera av de vackra ord som inleder 5-partistyrets budget, men som i dag mest utgör en bräcklig fasad.

Vår motion om öppna nämndmöten avslogs här i fullmäktige med motiveringen att det är upp till varje nämnd att avgöra om sammanträdena ska vara öppna eller inte. Vi delar inte den bedömningen; partister av alla möjliga slag i hela Sverige har motionerat och vunnit bifall i sina fullmäktige om att öppna nämndmötena ända sedan detta blev möjligt för nästan på dagen 30 år sedan. Redan efter tio år hade reformen genomförts i 39 procent av alla svenska kommuner.

Det är särskilt angeläget i vår mörka tid att människor får insyn i hur svensk demokrati fungerar (och ibland inte fungerar så bra). Livbojen Vaxholmsdemokraterna kommer fortsätta trycka på i den här frågan.

- Yrkande 2: **Inför fler sammanträden här i fullmäktige**

är en annan demokratisk reform som behöver genomföras omgående. Att sex sammanträden per år är för få har vi alla blivit varse inte minst i år: senast fick vi lov att bordlägga viktiga ärenden för att larmet snart skulle sätta i gång här i Kronängsskolan. Ja, för få sammanträden skapar ett ryckigt och ojämnt flöde i politiken som varken gynnar transparens eller ordning och reda.

2. VAXHOLM BEHÖVER MER RÄTTVISA

Här är några av våra förslag och märk väl: de kostar inget extra:

- Yrkande 3: **Pensionärsrådet KPFR ska vara remissinstans för äldrefrågor**

Det gäller alldeles särskilt nu i samband med byggandet av ett nytt särskilt boende på Norrberget.

- Yrkande 4: **Säg upp avtalet med vårdbolaget Förenade Care,**

som i dag driver Borgmästargården, och som nu genom ett olovligt agerande fått sitt avtal förlängt ända till 2029. Det är inte bra. Och det stämmer inte heller med 5-partistyrets löfte att det nya särskilda boendet på Norrberget ska bli kommunalt och det måste ju stå färdigt två år tidigare, 2027, på grund av skyddsrummen som byggs under boendet. Avtalet med Förenade

Care bör därför sägas upp och detta skyndsamt då beslutet fattades egenmäktigt och i fel instans.

- Yrkande 5: **Utred missförhållandena kring "Bortsprängda tomten"**

Hur gick det till när bygglov gavs utom de folkvaldas granskning för ett jättehus på en tomt där detaljplanen påbjuder varsamhet och att naturen ska bevaras? Vems är ansvaret för att det fortfarande pågår verksamhet där som bryter mot ett antal regler och bestämmelser? Detta måste medborgarna få reda på.

- Yrkande 6: **Ta fram en fel-anmälnings-app**

där vi alla snabbt och smidigt kan påkalla kommunens uppmärksamhet när en parkbänk gått sönder eller häckarna vid läskiga övergångsstället vid Söderfjärds- och Kronängsskolan inte har klippts så att sikten är skynd. Kostnaden för en sådan investering menar vi kommer att tjäna in väldigt snabbt, både i förtroende och därför att sådant som kan lagas fort håller längre.

- Yrkande 7: **Ge revisionen de medel de behöver**

Ja, en kommun som omsätter nästan en miljard om året finns det givetvis stora möjligheter att både betala större investeringar som en ny ishall och mindre oväntade utgifter som till exempel medel för revisionens administration och särskilda granskningar. Att, som i år, utsätta kommunrevisionen för förnedrande härskartekniker om småsummor strider bjärt mot de högstämda riktlinjerna i Mål och budget. Detta klandervärda beteende måste upphöra bums.

3. VAXHOLM BEHÖVER MER MEDKÄNSLA

Det vi efterlyser på den här punkten är inte heller en fråga om pengar, utan om attityder.

- **Skärp rutinerna för medborgarkontakt**

Varje vecka ibland dagligen blir vi kontaktade av Vaxholmsbor som inte fått något svar alls när de har försökt anmäla fel och brister i kommunen, eller velat ställa frågor. Det förekommer också att människor känt sig direkt avvisade. I Statistiska centralbyråns så kallade medborgarindex får Vaxholm underkänt år från år. Om möjligt ännu sämre siffror hittar vi, sorgligt nog, när det gäller kvalitén i äldreomsorgen, som sedan 2016 fått allt lägre resultat i Socialstyrelsens så kallade brukarundersökningar. Här behöver åtgärder sättas in omgående! Kommunen måste vara en god förebild, inte minst som arbetsgivare.

- **Skapa ett värdigt klimat i politiken**

Ja, vår stads egen högstämda värdegrund SER, samspel, engagemang, respekt behöver omsättas i praktisk verklighet. Att samspelen lyser med sin frånvaro, det är den slutna budgetprocessen ett trist exempel på. Bristen på engagemang kan var och en se med egna ögon här i fullmäktige, där 5-partistyre sällan deltar i den politiska debatten, ledamöterna sitter knäpptysta och röstar som de blivit tillsagda. Likadant är det för det mesta i nämnderna, som regelmässigt används som "rundningsmärken" för att klubba igenom beslut som styret fattat någon annan stans. Och det trots att styret som kommunrevisorn så förtjänstfullt påpekat här i salen flera gånger inte är ett politiskt organ enligt kommunallagen. Det är alltså inte i de slutna rum där styret gör upp mellan de fem partierna utan i nämnderna som besluten ska fattas. Allt annat är odemokratiskt.

4. VAXHOLM BEHÖVER MER KUNSKAP

Som ni märker har vi i Livbojen Vaxholmsdemokraterna i år avstått helt från att använda Excellfiler och flytta pengar från ett konto till ett annat. Vi anser helt enkelt inte att det är meningsfullt. Om det är något som 5-partistyret verkligen bryr sig om är det ju just att få grönt ljus för de mål som handlar om ekonomin. Det är på de två andra områdena – livsmiljö och kvalitet – som det brister. Därför fokuserar vi på det. Men vi har en ekonomisk synpunkt, som just handlar om kunskap:

- Yrkande 8: **Inrätta en tilläggsbudget under höstterminen**

Att bestämma hur skattepengarna ska användas 2025 redan nu i juni, ett helt halvår i förväg, tycker inte vi är ändamålsenligt. Vaxholmspartiet har förtjänstfullt pekat på det här, och vi tycker att de har helt rätt. Alltför många okända faktorer kan dyka upp på vägen. Vi vänder oss också mot den slutna process som 5-partistyret tillämpat, som försvårar insyn och deltagande i kommunens ekonomi.

Som den aktuella skolkrisen i Vaxholm ju har visat, har inte ens styret – som ändå har hela förvaltningen till sitt förfogande – klarat av att lägga fram en rättssäker och brett förankrad budget för nästa år. Så det vore varken seriöst eller trovärdigt av oss som är lekmän och fritidspolitiker att i dag presentera en alternativ budget.

- **Beslutsunderlagen i Vaxholm måste vara sakliga och objektiva**

Vid så gott som varje sammanträde i nämnder och i kommunstyrelsen förekommer det att stora och viktiga ärenden avhandlas utan föredragning. Det är inte bra. Väl underbyggda beslut bygger på att alla relevanta fakta finns på bordet, och så är inte alltid fallet i Vaxholm. Det måste finnas tid och utrymme för kritisk granskning – här har oppositionen en viktig roll som styret borde välkomna. Att underlagen ofta präglas av brist på allsidighet och objektivitet är allvarligt. Vi behöver mer öppenhet och transparens i Vaxholm.

- Yrkande 9: **Stoppa nedskärningarna i Vaxholms skolor**

Och så har vi ju skolan ... Vad var det de sa, lärarna som demonstrerade för två veckor sedan? Jo: NI DRAR NER, NÄR VI BEHÖVER MER! Och när det demonstreras i lilla, lugna Vaxholm, ja, då har det gått långt.

Så, nu behöver både lärare, elever och föräldrar få lugn och ro. Livbojen Vaxholmsdemokraterna anser att inga drastiska nedskärningar och förändringar bör genomföras i Vaxholm innan regeringens nya regler för den svenska skolans finansiering är på plats (kanske redan nästa år).

Men internhyresmodellen – den som enligt vår uppfattning är boven i skoldramat i Vaxholm – den måste reformeras omgående och på ett grundläggande sätt. Det är inte rimligt att teoretiskt uträknade lokalkostnader för kommunens egna fastigheter ska tillåtas äta upp resurserna för undervisningen.

Andra absurda beslut som måste upphävas är till exempel det att låta en specialbyggd musikal stå tom och oanvänd i Söderfjärdsskolan, på grund av dysfunktionella internhyresregler. När kartan inte stämmer med verkligheten är det kartan som måste ritas om.

Forskningen är enig: Både i skolan och äldreomsorgen är det relationerna mellan personal och elever respektive äldre som utgör kärnan i kvalitén på verksamheten. Lärartätheten kan vi alltså inte tulla på. Riktmärket bör följa vetenskap och beprövad erfarenhet. I förskolan innebär det barngrupper på max 12 per pedagog för barn upp till tre år, inte 16 som i Vaxholm i dag. För barn mellan tre och fem år ska barngrupperna bestå av max femton per pedagog, inte 21 som i dag. Det räcker alltså inte att minska med en pedagog per grupp, här behöver rejäla satsningar göras för att Skolverkets rekommendation ska följas. Och i grundskolan, där rekommenderar lärarfacket alltså de som vet och kan klasser på max 25-26 barn. Det har Vaxholm råd med, det visar Mål och budget tydligt.

Vi i Livbojen Vaxholmsdemokraterna delar faktiskt inte uppfattningen att den minskade andelen barn i Vaxholm enbart skulle vara ett problem. Det är som sagt det dysfunktionella ersättningssystemet för den svenska skolan som skapar problem när det den ständiga tillväxten uteblir. Men dagens situation skapar möjligheter att ytterligare öka kvalitén i våra skolor. Och att ständigt göra skolan bättre är faktiskt en kommuns skyldighet, enligt Skolverket. Vi gör det genom att minska barn- och elevgruppernas storlek och behålla de välutbildade lärare vi har.

Tänk efter: skollokaler finns redan i Vaxholm. De kostar inte mer att värma upp och underhålla för att antalet barn blir färre, snarare mindre. Och obs! När styret i dag talar om "volymanpassningar" beror det INTE på att en massa barn skulle ha lämnat Vaxholms skolor. Nej. Det minskade barnantalet handlar om de barn som inte längre föds i kommunen, och som gör att antalet barn så småningom kommer att minska. I höst kommer det att gå ungefär lika många barn i Vaxholms skolor som det gjorde förra hösten. Det är först på sikt som Vaxholms kommun behöver "volymanpassa". Eller: försöka locka hit fler barn! Men det alternativet har vi hittills inte hört styret tala om.

Så. Talet om att det skulle vara minus i skolbudgeten handlar framför allt om bokföring. Inte om verkligheten. Skolan är som bekant obligatorisk i Sverige. Det är kommunens skyldighet att erbjuda skolutbildning till alla barn. Den utbildningen bör hålla hög kvalitet. Och undervisning kan, per definition, inte effektiviseras, gå fortare. Det finns inga smitvägar när det handlar om att lära barn multiplikationstabellen. Vi måste betala vad det kostar.

Apropå vad det kostar vad vi i Livbojen Vaxholmsdemokraterna framför allt undrar över nu är vad den oro som 5-parti-styret har orsakat för barnfamiljerna i Vaxholm kostar i form av minskat förtroende, både för Vaxholms skolor och styre? Hur många familjer överväger i dag att flytta sina barn till skolor i andra kommuner? Eller kanske att till och med flytta härifrån? Hur mycket har den här dikeskörningen belastat Vaxholms varumärke negativt?

5. VAXHOLM BEHÖVER MER KULTUR

- Yrkande 10: **Inrätta en kulturnämnd!**

Att en kulturstad som Vaxholm saknar kulturnämnd är förstås helt uppåt väggarna galet. Att inrätta en sådan skulle inte heller behöva bli dyrt, då resurser kan flyttas både från det

Demokrati
rättvisa
medkänsla
kunskap &
kultur

5/5

odemokratiskt tillsatta Kulturrådet, där insynen är noll – lägg ner det! – och Nämnden för teknik, fritid och kultur.

- **Anställ en stadsträdgårdsmästare och en stadsarkitekt!**

Och när vi ändå är inne på kultur: Vi måste se till att vår stad blir grönare och vackrare, att träd inte fälls i parti och minut som nu och att det som är kvar av den historiska kärnan i Vaxholm bevaras. Låt bli att asfaltera Badhusgatan! En av få gatstuppar som verkligen återkallar känslan av 17- och 1800-talets trädgårdsstad. Så älskad av Vaxholmsborna. I dag saknas både kunskap, engagemang och intresse för kulturmiljön bland förvaltningens chefer och 5-partistyrets ledare. Det duger inte.

Slutligen:

Vad det kostar? Den frågan får vi ofta från personer vars främsta intresse är just pengar. Men tillåt mig citera Oscar Wilde: ”De vet alltings pris, men de vet ingentingens värde.” Det är det där värdet, det som inte ens kan mätas i pengar som vi i Livbojen Vaxholmsdemokraterna värnar om.

Och inom parentes, rätta vårt partinamn på sidan 4 i Mål och budgetdokumentet.

Tack för ordet!